

Mistä niitä senttejä oikein tulee?

Sirkka Suomäki
Hankasalmen 4H-yhdistys

Mitä varainhankinta on?

- Toimintaa, jonka tuotot ovat enemmän kuin todelliset kustannukset
- Toisaalta, laajemmin ajateltuna yhdistysten toiminnassa se on kaikkea missä raha liikkuu
- Hankitaanko rahaa aina kun on tarvis tai sopiva sauma tulee? Suunnitelmallista vai sattumanvaraista?

Mitä varainhankinta on?

- Työtä, jolla mahdollistetaan yhdistyksen perustoiminta
- Varainhankinta on aktivoinnin väline
- Varainhankinta ei ole itsetarkoitus

Varainhankinta

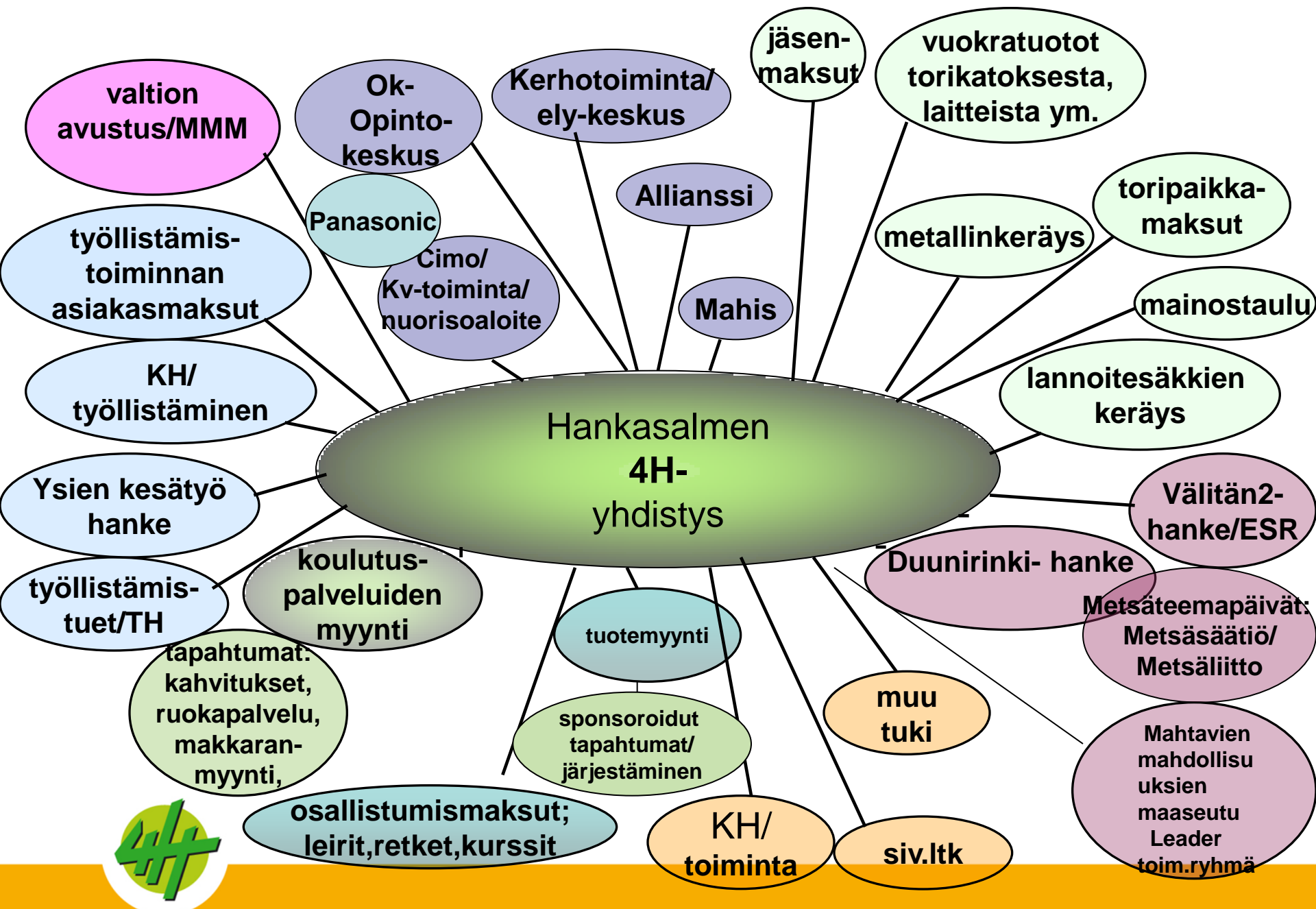
- Yhdistyksen säännöistä on selvittävä, miten yhdistys aikoo toimintansa rahoittaa
- Jäsenmaksuilla?
- Lahjoituksia vastaanottamalla?
- Liiketoimintaa harjoittamalla? (esim. kioski)
- Toimeenpanemalla arpajaisia, rahankeräyksiä ym
- Miten rahoitus on säännöissänne kuvattu?

Varainhankinnan periaatteita:

- Pitkäjänteisyys
- Tavoite konkreettiseksi
- Märitellään kohde, maksaja tietää mihin rahat menevät
- Monta tukijalkaa – vähemmän riskejä
- Suuret kertalahjoitukset – pieni tukijoiden määrä
- Pienet kertalahjoitukset – suuri tukijoiden määrä

Varainhankinnan aikataulu:

- Tarkka aikataulutus toiminnalle helpottaa suunnittelua ja toteutusta
- Kertaluontoinen tapahtuma vai pidempijaksoinen tuotemyynti?
- Lyhytkestoiset projektit ”tuottoisampia” (alle vuoden)
- Sopimustoiminta mieluiten useampivuotiseksi (esim. mainostaulu)

Mainostaulusopimukset toistaiseksi voimassa olevia tai vähintään kolme vuotta

Varainhankinnan toteuttajat:

- Yhdistyksen varsinainen toiminta (4H:ssa = nuorisotoiminta) ei saa kärsiä varainhankinnan vuoksi, ne voidaan yhdistää
- Työtä voidaan jakaa, varainhankintaa voi tehdä muutkin kuin toiminnanjohtaja/puheenjohtaja
- Hallituksen jäsenet (?), vapaaehtoisohjaajat, yhteistyökumppanit, jäsenistö
- Jollakin on aina johtovastuu
- Luottamushenkilöiden valinta suunnitelmalliseksi

Varainhankinnan kustannukset

- ❑ Varainhankinnasta tulee aina kustannuksia
- ❑ Millaisia riskejä yhdistys on valmis ottamaan (mm. konsertit, julkkisten hyödyntäminen, ”karkkien myynti”)
- ❑ Tavoitteena sopimus pohjaista varainhankintaa => riskit pienenevät
- ❑ Todellisten kustannusten laskenta (työaika, taloushallinto, toimistotyö ym.) tärkeää, varsinkin jos varainhankinta on liiketoimintaa
- ❑ Montako tuntia työaika menee muutaman kymppin tähden?

Varainhankinnan verotus

- ❑ Yleishyödyllisyys antaa useita verohelpotuksia
- ❑ Toimintaympäristö on muuttunut siten, että palvelun tarjoajina ovat yhä useammin yritykset, joiden kanssa (aikaisemmin) yleishyödyllisinä pidetyt yhteisöt kilpailevat.
- ❑ ***Se, mitä ennen on pidetty verotuksessa yleishyödyllisenä, ei ehkä olekaan sitä muuttuneessa yhteiskunnassa.***
- ❑ ***Vaikka verottajan linjaukset ovat herättäneet järjestöissä pelkoja, yleishyödyllisyysstatuksen menetykset ovat todella harvinaisia.***

Varainhankinnan verotus

- ❑ Kilpailutilanteessa tapahtuva toiminta (varainhankinta) sen sijaan katsotaan aikaisempaa herkemmin verotettavaksi elinkeinotoiminnaksi.
Esim. 4H:ssa kotipalvelutoiminta
- ❑ Elinkeinotoiminnan määrittely joskus vaikeaa (=avointa palvelujen tai tuotteiden myyntiä)
- ❑ Ryhmä perinteisiä varainhankintatapoja on verovapaata (mm. arpajaiset, myyjäiset, keräykset, jäsenlehdet, pinssien myynti etc.)
- ❑ Jos elinkeinotuloa yli 8500 €/v, toiminta on myös alvillista (jos ei sosiaalihuoltoa)

Elinkeinotoimintana ei pidetä:

- toiminnan rahoittamiseksi harjoitetut arpajaiset, myyjäiset, urheilukilpailut, tanssi- ja huvitilaisuudet sekä muu niihin verrattava toiminta ja näiden yhteydessä tapahtuva myynti-, tarjoilu-, yms toiminta
- jäsenlehdet ja muut toimintaa välittömästi palvelevat julkaisut
- adressit, merkit, kortit, viirit ja muut sellaiset, kun myynti varojenkeräystarkoituksessa
- sairaaloissa, vanhainkodeissa jne. hoito-, askartelu- tai opetustarkoituksessa valmistettujen tuotteiden myynti
- bingopelin pitäminen

Varainhankinnan tiedotus

- NÄKYVYYS TUO RAHAA!
- Hyvä imago myy hyvin
- Hyvin laadittu rahahakemus, anomuskirje, vetoava sponsorihakemus /sponsorineuvottelut auttaa
- Suhdetoiminta ja henkilökohtainen tapaaminen ovat tärkeitä
- Lehtijutut vaiko maksettu mainos?
- Tarvitaanko erillistä tiedotussuunnitelmaa varainhankinnan tueksi? (tavoite, keinot, aikataulu, toteuttajat, kustannukset, tulot, tuotto, tiedotus, arviointi)

Varainhankinnan hyviä käytäntöjä

- ”hiljainen kuittaus” (atk-tuki, tilat, tarvikkeet, kalusteet, kahvitukset)
- alennukset, säästäminen
laskutuslisät, korkosopimukset
- hankkeet, projektit
Hanketoiminta mahdollistaa uusien toimintojen käynnistämistä ja olemassa olevien käytänteiden merkittävää kehittämistä

Varainhankinnan hyviä käytäntöjä jatkuu...

- työpalvelu
- keräykset
- toripäivät
- sponsorointi
- avustukset
- osallistumismaksut
- lahjoitukset, testamentit
- tapahtumien järjestäminen
- mainos myynti, kuten lehti liite, mainostaulu, muovikassit

Varainhankinnan hyviä käytäntöjä

- Plussa-kortti sopimus
- Veteraanien hautojen laitto jouluna tai kesällä
- Tienvarsien siivous
- Aurausviittojen teko ja pystytys
- ”orjamarkkinat”
- Arvauskilpailut

Varainhankinnan hyviä käytänteitä jatkuu...

- hyväntekeväisyyskonsertti tai muu konsertti
- bingo-illat, bändi-illat, diskot
- kivien keruu, munkkiralli, kakkupuoti
- värityskirja, muistipelikortit, lorupussit
- mausteet, paperit, vessapaperit, karkit, keksit...
- juhlavuodet kannattaa hyödyntää
- itse varsinainen toiminta ei saa kärsiä varainhankinnan takia!

Miniatyyriarpajaiset

- Työyhteisö tai vakiintunut harrastusryhmä voi ilman lupaa ja tilitysvelvollisuutta toimeenpanna jäsentensä keskuudessa virkistys- tai harrastustoimintansa taikka yleishyödyllisen toiminnan edistämiseksi tavara-arpajaiset,
- joissa arpojen yhteenlaskettu arvo ei ylitä 500 euroa ja
- joissa arpojen myynti ja voittojen jako tapahtuu samassa tilaisuudessa

Pienarpajaiset

- ❑ Arpajaislain mukaan yleishyödyllinen yhteisö tai säätiö saa toimeenpanna ilman lupaa tavara-arpajaiset
 - joissa arpojen yhteenlaskettu myyntihinta on enintään 2000 euroa ja
 - joissa arpojen myynti ja voittojen jako tapahtuu samassa tilaisuudessa
- ❑ Pien- ja miniatyyriarpajaisissa voittojen yhteenlasketun arvon on oltava vähintään 35 % arpojen yhteenlasketusta myyntihinnasta ja pienimmän voiton on oltava vähintään yhtä suuri, kuin arvan hinta.

Arpajaiset

- ❑ Yleishyödylliset yhteisöt voivat toimintansa tukemiseksi järjestää tavara-arpajaisia. Arpajaisia voi järjestää yhdistyksen jäsentapahtumissa, yleisötilaisuuksissa tai muuten vaan.
- ❑ **Lupa** tavara-arpajaisten toimeenpanemiseen voidaan myöntää kotimaiselle yleishyödylliselle yhteisölle yleishyödyllisen toiminnan rahoittamiseksi. Luvan kihlakunnan alueella toimeenpantaviin arpajaisiin myöntää paikallinen poliisi ja laajempiin arpajaisiin luvan hakijan kotipaikan lääninhallitus. Tavara-arpajaislupaa haetaan kirjallisesti ja voidaan antaa enintään kuudeksi kuukaudeksi.
- ❑ **Voittoa** tavara-arpajaisissa tulee olla vähintään 35 % arpojen yhteenlasketusta myyntihinnasta ja pienimmän voiton on oltava vähintään yhtä suuri, kuin arvan hinta.

Rahankeräys

- ❑ Rahankeräys on toimintaa, jossa kerätään yleisöön vetoamalla vastikkeetta rahaa
- ❑ Vastikkeeksi keräykseen osallistujalle saa antaa ainoastaan rahankeräyslupan saajan tai keräyksen tunnuksen, jolla ei ole itsenäistä taloudellista vaihdanta-arvoa (keräystunnus)
- ❑ Rahankeräys saadaan toimeenpanna vain viranomaisen antamalla luvalla (rahankeräyslupa, paikallinen poliisi tai poliisihallitus)
- ❑ Rahankeräyslupa annetaan yksinomaan yleishyödylliseen tarkoitukseen
- ❑ Rahankeräyslupaa ei tarvita yleisen kokouksen järjestäjän kokoukseen osallistuvien keskuudessa suorittamaan rahankeräykseen silloin, kun yleinen kokous järjestetään sisätiloissa
- ❑ www.lahjoitus.org – lahjoitusportaali netissä

Talkootyö

- Talkootyö: yleensä toisen lukuun korvauksetta tehtävä työ
- Jokamiehentyötä, joka ei edellytä erityistä ammattitaitoa tai pätevyyttä
- Saatu korvaus voi olla verovapaata, jos sen saajana on rekisteröity yleishyödyllinen yhdistys, joka käyttää varat yleishyödyllisten päämäärien tukemiseen
- Jäsenten ilman korvausta tekemä työ yhdistyksen hyväksi (vastikkeeton työ) verovapaata
- Yhdistyksen nimissä korvausta vastaan tehty työ vieraan toimeksiantajan lukuun (vastikkeellinen työ) -> verotuskohtelu tapauskohtaista
- Verottoman talkootyön luonteeseen kuuluu:
 - Työn teettäjän johdon ja valvonnan puuttuminen
 - Palkkion ohjautuminen yhdistyksen sääntöjen mukaiseen toimintaan
 - Työn urakka- ja kertaluonteisuus tai että työ tehdään omalla perustai sitä tukevalla toimialueella

